

Dosarul nr. 2ra-1808/22 (2-19085265-01-2ra-26122022)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Judecător – D. Crigan

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – A. Malîi, L. Pruteanu, V. Cotorobai

Î N C H E I E R E

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Savca Eugenia, Podgornîi Maria și Cușco Andrei, prin intermediul avocaților Munteanu Petru și Corjan Angela,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Savca Eugenia, Podgornîi Maria și Cușco Andrei către Vascan Anatolie, Vascan Constanța, Vascan Grigore și Vascan Veronica, intervenienți accesorii I.P. „Agenția Servicii Publice” Departamentul Cadastru, Biroul notarial „Boico Liliana” și Biroul notarial „Pulbere Vera” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzilor de întârziere, anularea actelor juridice cu aducerea părților în poziție inițială și încasarea cheltuielilor de judecată,

și la cererea reconvențională depusă de Vascan Anatolie către Savca Eugenia, Podgornîi Maria și Cușco Andrei cu privire la declararea nulă a recipiselor,

împotriva deciziei din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Vascan Anatolie, prin intermediul avocatului Leșan Ana, casată parțial hotărârea din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată în această parte o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 02 aprilie 2012, reclamantii Savca Eugenia, Podgornîi Maria și Cușco Andrei s-au adresat cu cerere de chemare în judecată către Vascan Anatolie, Vascan Constanța, Vascan Grigore și Vascan Veronica, intervenienți accesorii I.P. „Agenția Servicii Publice” Departamentul Cadastru, Biroul notarial „Boico Liliana” și Biroul notarial „Pulbere Vera”, solicitând încasarea de la Vascan Anatolie în beneficiul Mariei Podgornîi și a lui Cușco Andrei a sumei de 100000 euro sau echivalentul în lei calculat după cursul valutar al BNM în temeiul contractului de împrumut pecuniar cu titlu oneros, încheiat de către reclamantii cu defuncta Cebotari (Vascan) Valentina; încasarea de la Vascan Anatolie în beneficiul Mariei Podgornîi și Cușco Andrei a

dobânzii de întârziere în sumă de 55561,64 euro, calculată până la soluționarea cauzei în fond; încasarea de la Vascan Anatolie în beneficiul Eugeniei Savca a datoriei în sumă de 31000 euro în baza recipiselor din 01 iulie 2009 pe suma de 11000 euro, în baza recipisei din 03 septembrie 2009 pe suma de 3000 euro; repunerea în termen pentru recipisa din 15 noiembrie 2008 pe suma de 5000 euro sau echivalentul acestor sume în lei conform cursului BNM la data achitării; încasarea de la Vascan Anatolie în beneficiul Eugeniei Savca a dobânzii de întârziere în sumă de 17224,12 euro și repunerea în termenul de atac a reclamantei Savca Eugenia și încasarea de la Vascan Anatolie în beneficiul ei a împrumutului în sumă de 5000 euro în baza recipisei din 15 noiembrie 2008; anularea actului juridic fictiv/simulat cu aducerea părților în poziții inițiale și anume: anularea în parte contractului de donație nr. 10956 din 17 septembrie 2012 în partea donației dintre Vascan Anatolie și Vascan Grigore Anatolie asupra $\frac{1}{4}$ cotă-parte din imobilul situat în mun. Chișinău, str. XXXXXX, 6, ap. 49, nr/cadastral XXXXXX și anularea contractului de donație nr. 20814 din 21 iulie 2010 dintre Vascan Anatolie și Vascan Constanța Anatolie asupra 1,0 cotă-parte din imobilul situat în mun. Chișinău, str. XXXXXX, 49/2, ap. 103, nr. cadastral XXXXXX; încasarea din contul pârâtului Vascan Anatolie în beneficiul reclamanților a tuturor cheltuielilor de judecată, inclusiv a câte 1000 lei achitate de fiecare dintre reclamanți cu titlu de taxă de stat și onorariul pentru asistența juridică și reprezentarea în instanța de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanții au indicat că, la 01 iulie 2009, Podgornii Maria și Cușco Andrei, având calitatea de împrumutători, și defuncta Cebotari Valentina (decedată la XXXXXX 2010), având calitatea de împrumutat, au încheiat un contract de împrumut pecuniar cu dobândă de 2% lunar, având ca obiect transmiterea către ultima a sumei de 100000 euro, fără termen specificat expres, acest împrumut fiind acordat printr-un act juridic încheiat sub semnătură privată și scris în întregime de către defunctă, iar apoi semnat și ștampilat de ea în calitate de director al S.C. „Sălcioara-Vascan” S.R.L.

Astfel, la 01 iulie 2010, Vascan Anatolie, fratele defunctei, a recunoscut datoria și s-a obligat să restituie suma indicată în recipisă, împrumutată de către sora sa Cebotari Valentina.

La 01 iulie 2009, defuncta Cebotari Valentina, fondatoare a S.C. „SălcioaraVascan” S.R.L., având calitatea de împrumutat, iar Savca Eugenia având calitatea de împrumutător, au încheiat un contract de împrumut pecuniar cu dobândă de 2% lunar, având ca obiect transmiterea sumei de 11 000 euro, fără termen specificat expres, acest împrumut fiind acordat printr-un act juridic încheiat sub semnătură privată și scris în întregime de către defunctă, iar apoi semnat și ștampilat de ea în calitate de director al S.C. „Sălcioara-Vascan” S.R.L.

Astfel, la 01 iulie 2010, Vascan Anatolie, fratele defunctei, a recunoscut datoria și s-a obligat să restituie suma indicată în recipisă, împrumutată de către sora sa Cebotari Valentina.

La 15 noiembrie 2008, defuncta Cebotari Valentina, având calitatea de împrumutat, iar Savca Eugenia având calitatea de împrumutător, au încheiat un contract de împrumut pecuniar cu dobândă de 2% lunar, având ca obiect transmiterea sumei de 5000 euro, acest împrumut este acordat printr-un act juridic încheiat sub semnătură privată, este scris în întregime de către defunctă, iar apoi semnat de ea.

Defuncta nu a executat obligația contractuală, iar multiplele solicitări invocate

defunctei de a restitui în mod extrajudiciar sumele menționate nu s-au soldat cu succes.

Ca temei de repunere în termen a cererii privind încasarea sumei de 5000 euro în beneficiul Eugeniei Savca, ultima invocă factorul moral, manifestat prin aceea că Cebotari Valentina a suferit de cancer, a beneficiat de tratament specializat peste hotarele țării, iar reclamanta nu a dorit să o streseze suplimentar.

Totodată, la 01 septembrie 2009, defuncta Cebotari Valentina, fondatoare a S.C. „Sălcioara-Vasca” S.R.L., având calitatea de împrumutat, iar Savca Eugenia având calitatea de împrumutător, au încheiat un contract de împrumut pecuniar cu dobândă de 2% lunar, având ca obiect transmiterea sumei de 3000 euro, pentru un termen de un an, specificat expres, acest împrumut a fost acordat printr-un act juridic încheiat sub semnătură privată, fiind scris în întregime de către defunctă, iar apoi semnat de ea.

La 03 septembrie 2009, defuncta Cebotari Valentina, având calitatea de împrumutat, iar Savca Eugenia având calitatea de împrumutător, au încheiat un contract de împrumut pecuniar cu dobândă de 2% lunar, având ca obiect transmiterea sumei de 12000 euro, cu termen de rambursare de 1 an. Acest împrumut a fost acordat printr-un act juridic încheiat sub semnătură privată, fiind scris în întregime de către defunctă, iar apoi semnat de ea. Potrivit recipisei de predare-primire a banilor, defuncta și-a asumat obligația fermă față de Savca Eugenia de a restitui banii la expirarea termenului stabilit, și anume peste 1 an. La scadență însă, defuncta nu a executat obligația asumată. Multiplele solicitări invocate defunctei de a restitui în mod extrajudiciar sumele menționate nu s-au soldat cu succes.

Suplimentar s-a indicat că defuncta Cebotari Valentina nu a executat obligațiile pecuniare, iar moștenitorii direcți ai defunctei, cu toate că au recunoscut datoriile și s-au obligat să le achite, până în prezent obligațiile asumate nu și le-au executat.

Potrivit reclamanților, la contractele de împrumut a sumei de 12000 euro și a celei de 3000 euro din 01 septembrie 2009 și 03 septembrie 2009, ambele cu termen de 1 an, pentru creditorul Savca Eugenia, timp de 1 an urmează a se calcula dobânda de 2% lunar, stipulată în contractele de împrumut, iar la expirarea unui an din contul pârâților urmează a se încasa și dobânda legală de întârziere pentru nerestituirea împrumutului în termen.

Drept dovadă că defuncta Cebotari Valentina s-a folosit de acești bani, servește faptul că ei au fost investiți de ea în afaceri și anume, pentru prosperarea firmei S.C. „Sălcioara-Vasca” S.R.L., fondatori ai acesteia fiind: defuncta Cebotari (Vasca) Valentina cu 33% cotă-parte din capitalul statutar al firmei, Vasca Anatolie cu 33% cotă-parte din capitalul statutar al firmei, Vasca Ecaterina cu 8% cotă-parte din capitalul statutar al firmei, Vasca Viorel cu 8% cotă-parte din capitalul statutar al firmei, Vasca Raisa cu 18% cotă-parte din capitalul statutar al firmei.

Reclamanții consideră că pârâții urmează a fi obligați, în mod solidar, pe cale judiciară la restituirea împrumutului de 131000 euro, sau a echivalentului în lei, calculat la cursul BNM la data rambursării împrumutului, iar pentru împrumuturile care au stabilită dobânda lunară, până la data adoptării hotărârii la prezenta cerere, de calculat și încasat dobânda prevăzută în baza contractului de împrumut și anume 2% lunar, în moneda indicată în contract sau în echivalent în lei, calculat după cursul valutar al BNM la data efectuării rambursării împrumutului.

Totodată, pârâții urmează a fi obligați, pe cale judiciară, la plata dobânzilor în

baza contractului de împrumut a sumei de 12000 euro și a celei de 3000 euro din 01 septembrie 2009 și 03 septembrie 2009, ambele cu termen de scadență de un an, pentru creditorul Savca Eugenia, timp de un an urmează a se calcula dobânda de 2% lunar, stipulată în contractul de împrumut, iar la expirarea unui an - din contul părților urmează a se încasa și dobânda legală de întârziere pentru nerestituirea împrumutului în termen. Având în vedere faptul că, Cebotari (Vasca) Valentina a decedat, coreclamanții solicită încasarea sumelor de la succesorii acesteia.

La 02 aprilie 2014, reclamanții Podgornîi Maria, Cușco Andrei, Savca Eugenia au depus o cerere de concretizare și de modificare a cererii de chemare în judecată, prin care au solicitat încasarea de la Vascan Anatolie în beneficiul Mariei Podgornîi și a lui Cușco Andrei a sumei de 100000 euro sau echivalentul în lei calculat după cursul valutar al BNM în temeiul contractului de împrumut pecuniar cu titlul oneros, încheiat de către reclamanți cu defuncta Cebotari (Vasca) Valentina; încasarea de la Vascan Anatolie în beneficiul Mariei Podgornîi și lui Cușco Andrei a dobânzii de întârziere în sumă de 55561,64 euro, calculată până la soluționarea cauzei în fond; repunerea în termen de atac a reclamantei Savca Eugenia și încasarea de la Vascan Anatolie în beneficiul ei a împrumutului în sumă de 5000 euro în baza recipisei din 15 noiembrie 2008; încasarea de la Vascan Anatolie în beneficiul Eugeniei Savca a datoriei în sumă de 31000 euro în baza recipiselor din 01 iulie 2009 pe suma de 11000 euro din 03 septembrie 2009, pe suma de 3000 euro din 15 noiembrie 2008, pe suma de 5000 euro sau echivalentul acestor sume în lei conform cursului BNM la data achitării; încasarea de la Vascan Anatolie în beneficiul Eugeniei Savca a dobânzii de întârziere în sumă de 17 224,12 euro, anularea actului juridic fictiv simulat cu aducerea părților în poziții inițiale, și anule a contractului de donație nr. 10956 din 17 septembrie 2012 dintre Vascan Anatolie și Vascan Grigore Anatolie asupra $\frac{1}{4}$ cotă-parte din imobilul situat în mun. Chișinău, str. XXXXXX, 6, ap. 49, nr/cadastral XXXXXX, a contractului de donație nr. 20814 din 21 iulie 2010 dintre Vascan Anatolie și Vascan Constanța Anatolie asupra 1.0 cotă-parte din imobilul situat în mun. Chișinău, str. XXXXXX, 49/2, ap. 103, nr. cadastral XXXXXX; încasarea din contul părâtului Vascan Anatolie în beneficiul reclamanților a tuturor cheltuielilor de judecată, inclusiv a câte 1000 lei achitate de fiecare dintre reclamanți cu titlu de taxă de stat și onorariul pentru asistența juridică și reprezentarea în instanța de judecată.

La 09 aprilie 2014, Vascan Anatolie a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Podgornîi Maria, Cușco Andrei, Savca Eugenia privind declararea nulității recipisei din 01 iulie 2009, în partea în care Vascan Anatolie s-a obligat să întoarcă Mariei Podgornîi și lui Cușco Andrei suma de 100000 euro care a fost împrumutată de la Cebotari (Vasca) Valentina, luată cu o dobândă de 2% pe lună; declararea nulității recipisei din 01 iulie 2009 în partea în care Vascan Anatolie s-a obligat să întoarcă Eugeniei Savca suma de 11000 euro, care a fost împrumutată de Cebotari (Vasca) Valentina, luată cu o dobândă de 2% pe lună.

În motivarea acțiunii reconvenționale Vascan Anatolie a indicat, că potrivit recipisei din 01 iulie 2009, Cebotari (Vasca) Valentina a luat cu împrumut o sumă de 100000 euro de la Podgornîi Maria și Cușco Andrei cu o dobândă de 2% lunar. Respectiv, în recipisa din 01 iulie 2009 se indică faptul că Vascan Anatolie se obligă să întoarcă suma de 100000 (o sută mii) euro care a fost împrumutată de Cebotari (Vasca) Valentina, suma luată la o dobândă de 2% lunar.

De asemenea, potrivit recipisei din 01 iulie 2009, Cebotari (Vascan) Valentina a luat cu împrumut o sumă de 11000 euro cu o dobândă de 2% lunar de la Savca Eugenia. În recipisa din 01 iulie 2009 se indică faptul că Vascan Anatolie se obligă să întoarcă suma de 11000 euro care au fost împrumutați de Cebotari (Vascan) Valentina cu o dobândă de 2% lunar.

Astfel, Vascan Anatolie la semnarea recipiselor din 01 iulie 2009, în partea în care Vascan Anatolie s-a obligat să întoarcă suma de 100000 euro, care a fost împrumutată de Cebotari (Vascan) Valentina (în prezent decedată) suma luată la 2% lunar, și suma de 11000 euro, nu au fost respectate condițiile necesare pentru valabilitatea lor, întrucât consimțământul său a fost viciat prin leziune.

În acest sens, Vascan Anatolie a menționat că Cebotari (Vascan) Valentina, care este sora sa, a decedat la XXXXXX 2010. Astfel, în urma evenimentului trist - decesul Valentinei Cebotari (Vascan), pârâții Savca Eugenia, Podgornîi Maria și Cușco Andrei, s-au adresat de nenumărate ori către el, solicitând insistent restituirea împrumuturilor luate de sora acestuia, în condițiile în care, ultimul nu avea cunoștință de cauză despre existența împrumuturilor date.

Reieșind din circumstanțe expuse, Vascan Anatolie a invocat faptul că, în starea emotivă în care el se afla, adică în urma decesului surorii sale Cebotari (Vascan) Valentina, precum și fiind afectat de insistențele pârâților Podgornîi Maria, Cușco Andrei și Savca Eugenia, a indicat în recipisele din 01 iulie 2009 că se obligă să restituie împrumuturile luate de către Cebotari Valentina.

Consideră că, consimțământul său la momentul semnării recipiselor, și anume data de 01 iulie 2010, a fost viciat prin leziune.

Totodată a indicat, că din esența și natura juridică a contractului de împrumut rezultă că acest contract este un acord de voință între împrumutător și împrumutat, de regulă gratuit, dacă legea sau contractul nu prevede altfel, totodată împrumutul face parte din categoria contractelor reale, pentru încheierea lui fiind necesară atât realizarea acordului de voință, cât și predarea (tradițiunea) lucrului care formează obiectul contractului. Obiectul contractului îl constituie banii sau alte bunuri fungibile.

Conducându-se de prevederile legale, reclamantul a indicat că nulitatea actului juridic este sancțiunea care se aplică în cazul în care la încheierea actului juridic civil nu se respectă condițiile de valabilitate. Iar printre temeiurile nulității actului juridic prevăzute de Codul civil este lipsa unui element esențial pentru formarea actului juridic, dintre care fac parte obiectul și cauza actului juridic.

Prin hotărârea din 08 februarie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Savca Eugenia, Podgornîi Maria și Cușco Andrei către Vascan Anatolie, Vascan Constanța, Vascan Grigore și Vascan Veronica, intervenienți accesorii I.P. „Agenția Servicii Publice” Departamentul Cadastru, Biroul notarial „Boico Liliana” și Biroul notarial „Pulbere Vera” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzilor de întârziere, anularea actelor juridice cu aducerea părților în poziție inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Vascan Anatolie în beneficiul lui Podgornîi Maria și Cușco Andrei, datoria rezultată din recipisa din 01 iulie 2010 în mărime de 100000 (una sută mii) euro și dobânda de întârziere în mărime de 55561 (cincizeci și cinci mii cinci sute șaiszeci și unu) euro 63 eurocenți, convertiți în lei moldovenești, conform cursului oficial BNM la momentul executării hotărârii.

S-a încasat de la Vascan Anatolie în beneficiul lui Savca Eugenia datoria rezultată din recipisa din 01 iulie 2010 în mărime de 11000 (unsprezece mii) euro convertiți în lei moldovenești, conform cursului oficial BNM, la momentul executării hotărârii.

S-a încasat de la Vascan Anatolie în beneficiul lui Podgornîi Maria și Cușco Andrei câte 1000 (una mie) lei cu titlu de taxă de stat achitată de reclamanți la depunerea cererii de chemare în judecată.

S-a încasat de la Vascan Anatolie în beneficiul reclamanților Podgornîi Maria și Cușco Andrei suma de 2000 (două mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la Vascan Anatolie în beneficiul statului taxa de stat de care au fost scutiți reclamanții în mărime de 23000 (douăzeci și trei mii) lei bani.

S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de chemare în judecată depusă de Savca Eugenia către Vascan Anatolie cu privire la încasarea datoriei rezultată din recipisa din 15 noiembrie 2008.

S-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Savca Eugenia către Vascan Anatolie cu privire la încasarea datoriei rezultată din recipisa din 15 noiembrie 2008.

S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Savca Eugenia către Vascan Anatolie cu privire la încasarea datoriei rezultată din recipisele din 01 septembrie 2009 și 03 septembrie 2009.

În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Vascan Anatolie către Savca Eugenia, Podgornîi Maria și Cușco Andrei cu privire la declararea nulă a recipiselor.

Prin decizia din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Vascan Anatolie, prin intermediul avocatului Leșan Ana, casată parțial hotărârea din 08 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată în această parte o nouă hotărâre prin care:

S-a respins ca neîntemeiată pretenția de încasare: a datoriei înaintată de Podgornîi Maria și Cușco Andrei către Vascan Anatolie, în temeiul recipisei din 01 iulie 2010 în mărime de 100000 (una sută mii) euro și dobânda de întârziere în mărime de 55561,63 (cincizeci și cinci mii cinci sute șaiszeci și unu) euro și 63 eurocenți; a datoriei înaintată de Savca Eugenia către Vascan Anatolie în temeiul recipisei din 01 iulie 2010 în mărime de 11000 (unsprezece mii) euro.

S-a respins ca neîntemeiată cerința înaintată de Podgornîi Maria, Cușco Andrei și Savca Eugenia privind compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat, în mod solidar, din contul lui Podgomîi Maria, Cușco Andrei, și Savca Eugenia, în folosul statului, taxa de stat în sumă de 18750 (optsprezece mii șapte sute cincizeci) lei, de la plata căreia a fost scutit apelantul Vascan Anatolie la depunerea apelului.

În rest, hotărârea din 08 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a menținut.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a conchis că satisfacerea pretențiilor creditorilor celui ce a lăsat moștenirea proporțional cotei fiecăruia în activul succesoral, poate fi solicitată de către creditori și, respective, satisfăcută benevol sau încasată silit în baza unei hotărâri de judecată, doar după primirea certificatului de moștenitor, adică după apariția dreptului de dispoziție, componentă a dreptului de proprietate asupra bunurilor care fac parte din cota fiecăruia din

activul succesoral.

Raportând circumstanțele speței la cadrul legal, instanța de apel a constatat că, intimații Podgornîi Maria, Cușco Andrei și Savca Eugenia au cunoscut despre decesul Valentinei Cebotari precum și despre faptul, că din momentul decesului nu a fost deschisă o procedură succesorală și nu există moștenitori care au acceptat succesiunea sau au solicitat deschiderea acesteia.

În asemenea circumstanțe, Colegiul a reținut că, instanța de fond neîntemeiat a dispus încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere din contul lui Vascan Anatolie, având în vedere faptul că, unica modalitate stabilită prin lege, prin care creditorii celui decedat, pot pretinde satisfacția pretențiilor sale față de moștenitorii decedatului, este expres prevăzută de Codul civil, responsabilitatea moștenitorilor de pasivul succesoral. Alte modalități, fie și semnarea unor angajamente, nu pot în condițiile legii să producă efecte juridice, anume pentru faptul că, de către legiuitor a fost prestabilită modalitatea de a satisface pretențiile creditorilor celui decedat. Inclusiv și pentru aceste motive, angajamentul în cauză, prin care Vascan Anatolie a recunoscut presupusele datorii a defunctei Cebotari Valentina, nu a putut și nu poate produce efecte juridice.

La 02 decembrie 2022, la Curtea Supremă de Justiție a fost înregistrat recursul declarat de Savca Eugenia, Podgornîi Maria și Cușco Andrei, prin intermediul avocaților Munteanu Petru și Corjan Angela, prin care a fost solicitată casarea deciziei din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului au invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au invocat argumente similar celor din acțiune.

La 31 ianuarie 2023, Vascan Anatolie, prin intermediul avocatului Leșan Ana, a depus referință asupra cererii de recurs, solicitând considerarea acesteia ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art.434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, copia deciziei din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la 25 octombrie 2022 (f.d. 106, vol. VII).

Astfel, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului constată că recursul declarat de Savca Eugenia, Podgornîi Maria și Cușco Andrei, prin intermediul avocaților Munteanu Petru și Corjan Angela, întregit la 02 decembrie 2022, este în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Savca Eugenia, Podgornîi Maria și Cușco Andrei, prin intermediul avocaților Munteanu Petru și Corjan Angela, urmează a fi declarată inadmisibilă, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestora ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs înaintată de Savca Eugenia, Podgornîi Maria și Cușco Andrei, prin intermediul avocaților Munteanu Petru și Corjan Angela.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Savca Eugenia, Podgornîi Maria și Cușco Andrei, prin intermediul avocaților Munteanu Petru și Corjan Angela.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Maria Ghervas